

ПРАВА ЛЮДИНИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ЗАХИСТ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>08 Право</i>
Спеціальність	<i>81 Право</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити / 120 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/?groupId=751d67c4-cb4d-483a-9925-2c2dde761478
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: <i>кандидат юридичних наук, доцент Шумак Ігор Олексійович, shumak.igor@iil.kpi.ua</i> Практичні / Семінарські: <i>кандидат юридичних наук, доцент Шумак Ігор Олексійович, shumak.igor@iil.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс Google classroom

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Права людини: міжнародні стандарти та захист» є правничою дисципліною, що належить до нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки бакалаврів права та складає систематизований комплекс узагальнених знань з юридичної науки, яка вивчає правові принципи та норми, що визначають універсальні загально визнані стандарти людської поведінки, гарантовані міжнародним та національним правом.

Метою вивчення даної дисципліни є формування професійної правосвідомості студентів у сфері прав людини, набуття компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та достатніх для розв'язання складних спеціалізованих задач у галузі правничої діяльності, ефективного виконання професійної діяльності за обраною спеціальністю.

Предметом навчальної дисципліни є конституційно-правові та міжнародно-правові відносини, які стосуються принципів прав людини, їх змісту, обсягу, гарантування, захисту.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти:

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Відповідність результатів навчання (РН) та компетентностей за Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (soft skills):

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

«Права людини: міжнародні стандарти та захист» вивчається після дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційне право. Загальна частина», «Історія держави і права України» та паралельно з навчальними дисциплінами «Конституційне право. Особлива частина», «Судоустрій в Україні», «Міжнародне публічне право», що є необхідною передумовою ефективного навчання та володіння компетентностями, які формуються під час вивчення цих дисциплін, з огляду на системність та взаємопов’язаність з тематикою освітньої програми.

На результатах навчання з дисципліни «Права людини: міжнародні стандарти та захист» базується подальше вивчення таких дисциплін, як «Основи права Європейського Союзу та практика ЄСПЛ», «Міжнародне приватне право», інших нормативних та вибіркових дисциплін.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складає один освітній компонент, шифр за ОП:

ПО 07. Права людини: міжнародні стандарти та захист.

Тема 1. Права людини: історико-правовий аспект.

Тема 2. Права людини: теоретико-правовий аспект.

Тема 3. Права людини та міжнародне право.

Тема 4. Права людини та права громадянина.

Тема 5. Громадянські права і свободи людини.

Тема 6. Політичні права і свободи громадян.

Тема 7. Економічні права і свободи людини.

Тема 8. Соціальні права і свободи людини.

Тема 9. Культурні права і свободи людини.

Тема 10. Екологічні права і свободи людини.

Тема 11. Інформаційні права і свободи людини.

Тема 12. Конституційні обов’язки людини і громадянина.

Тема 13. Конституційні гарантії правового статусу особи в Україні.

Тема 14. Міжнародні універсальні та регіональні системи захисту прав людини.

Тема 15. Європейська система захисту прав людини.

Тема 16. Основні напрями розвитку прав і свобод людини на сучасному етапі.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення 02.06.2024).

2. Загальна Декларація прав людини : прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в резолюції 217 А (III) від 10 груд. 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 02.06.2024).
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : прийнята державами – членами Ради Європи 4 листоп. 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 02.06.2024).
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права : прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 груд. 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення 02.06.2024).
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права : прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 груд. 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text (дата звернення 02.06.2024).

Додаткова література:

1. Американська конвенція про права людини : прийнята Організацією американських держав 22 лист. 1969 р. URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=39605365 (дата звернення 02.06.2024).
2. Арабська хартія прав людини : прийнята Радою Ліги арабських держав 22 трав. 2004 р. URL: https://web.archive.org/web/20080512051558/http://www.acihl.org/res/Arab_Charter_on_Human_Rights_2004.pdf (дата звернення 02.06.2024).
3. ASEAN Human Rights Declaration (AHRD) and the Phnom Penh Statement on the Adoption of the AHRD and Its Translations. Jakarta: ASEAN Secretariat, July 2013. URL: [https://asean.org/wp-content/uploads/images/resources/ASEAN%20Publication/2013%20\(7.%20Jul\)%20-%20ASEAN%20Human%20Rights%20Declaration%20\(AHRD\)%20and%20Its%20Translation.pdf](https://asean.org/wp-content/uploads/images/resources/ASEAN%20Publication/2013%20(7.%20Jul)%20-%20ASEAN%20Human%20Rights%20Declaration%20(AHRD)%20and%20Its%20Translation.pdf) (дата звернення 02.06.2024).
4. Африканська Хартія прав людини і народів : прийнята державами-членами Організації африканської єдності 26 черв. 1981 р. URL: <http://hrlibrary.umn.edu/russian/instree/Rz1afchar.html> (дата звернення 02.06.2024).
5. Каїрська декларація про права людини у ісламі : прийнята державами-членами Організації Ісламська конференція ООН 05 серп. 1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_882#Text (дата звернення 02.06.2024).
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 лип. 2011 р. № 3671-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text> (дата звернення 02.06.2024).
7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення 02.06.2024).
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 верес. 2011 р. № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення 02.06.2024).
9. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право в галузі прав людини: джерела і практика застосування / пер. з англ. Київ : АртЕк, 2007. 624 с.
10. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / укл. і наук. ред. О. Л. Жуковська. Київ : ВІПОЛ, 2004. 960 с.
11. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні : підруч. Київ : «Правова єдність», 2008. 350 с.
12. Конституційне право України. Академічний курс : підруч. : у 2 т. Т. 2 / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. думка, 2008. 800 с.
13. Мартинюк Р. С. Теорія прав людини : навч. посіб. Острог : Вид-во Націон. ун-ту “Острозька академія”, 2009. 218 с.
14. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту : підруч. Київ : Фенікс, 2010. 722 с.
15. Олійник А.Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні : монографія. Київ : Алерта ; КНТ ; Центр навчальної літератури, 2008. 472с.
16. Петров Р. А. Право Європейського Союзу : підруч. Харків : Право, 2019. 442 с.

17. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навч. посіб. / Арнольд Р., Банашак Б., Вдовіченко С. Л. та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 374 с.
18. Пушкіна О. В. Система прав і свобод людини та громадянина в Україні: теоретичні і практичні аспекти забезпечення : монографія. Київ : Логос, 2006. 416 с.
19. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 328 с.
20. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 310 с.

Для пошуку нормативно-правових актів бажано використовувати офіційний вебсайт парламенту – Верховної Ради України – <https://www.rada.gov.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відповідно до навчального плану підготовки бакалавра заплановано наступні види навчальних занять:

- лекції;
- практичні заняття;
- консультація.

Теми лекцій та практичних занять взаємозв'язані, матеріал вивчається в логічній послідовності. На практичних заняттях розглядаються найбільш суттєві теоретичні питання, які дозволяють забезпечити студентам можливість глибокого самостійного вивчення всього програмного матеріалу. Консультація проводиться викладачем щотижня згідно з графіком, затвердженим кафедрою.

Методи і технології навчання. Використовуються дидактичні методи, спостереження і порівняння, узагальнення і абстрагування, аналогія, індукція, дедукція, аналіз і синтез, аналітико-синтетичний, абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький. Також комплекс методів, зокрема практичні, наочні, словесні, проблемні, частково-пошукові та інші групи методів. Серед методів навчання за характером логіки пізнання використовуються аналітичний, індуктивний, дедуктивний, традиційний методи.

На заняттях використовуються мультимедійне обладнання, комп'ютер. При дистанційному навчанні використовуються сервіси відеоконференцій Zoom, освітній вебсервіс Google Classroom на платформі дистанційного навчання Сікорський, чат в Телеграм для комунікації зі студентами, університетське програмне забезпечення Інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний кампус».

5.1. Лекції та практичні заняття

Назва теми, перелік основних питань, література
<p>Тема 1. Права людини: історико-правовий аспект</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософсько-правова думка античності щодо прав людини. 2. Філософсько-теологічне розуміння прав людини доби Середньовіччя. 3. Філософсько-правова думка Нового часу щодо прав людини. 4. Права людини у поглядах представників німецької класичної філософії. 5. Філософсько-правова думка другої половини ХХ ст. щодо прав людини. 6. Права людини за часів радянської України. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1, 4, 5, 11-13].</p>
<p>Тема 2. Права людини: теоретико-правовий аспект</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та структура прав і свобод людини. 2. Місце прав людини в структурі міжнародно-правового статусу особи. 3. Класифікація прав людини. 4. Права людини та правова держава. 5. Права людини та громадянське суспільство.

Література: базова [1-5], додаткова [11-13, 15, 18, 19].

Тема 3. Права людини та міжнародне право

1. Хартія прав людини та інші джерела міжнародного права з питань прав людини.
2. Принципи прав людини.
3. Міжнародні стандарти з прав людини у Конституції України та національному законодавстві.

Література: базова [1-5], додаткова [1-5, 9-14, 16-20].

Тема 4. Права людини та права громадянина

1. Права і свободи громадян.
2. Права іноземців.
3. Права осіб без громадянства.
4. Права біженців.

Література: базова [1-5], додаткова [6, 8, 11-16, 18-20].

Тема 5. Громадянські права і свободи людини

1. Громадянські (особисті) права і свободи людини: поняття, ознаки.
2. Система громадянських прав і свобод людини.
3. Гарантії громадянських прав і свобод людини.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 6. Політичні права і свободи громадян

1. Політичні права і свободи громадян: поняття, ознаки.
2. Система політичних прав і свобод громадян.
3. Гарантії політичних прав і свобод громадян.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 7. Економічні права і свободи людини

1. Економічні права і свободи людини: поняття, ознаки.
2. Система економічних прав і свобод людини.
3. Гарантії економічних прав і свобод людини.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 8. Соціальні права і свободи людини

1. Соціальні права і свободи людини: поняття, ознаки.
2. Система соціальних прав і свобод людини.
3. Гарантії соціальних прав і свобод людини.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 9. Культурні права і свободи людини

1. Культурні (духовні) права і свободи людини: поняття, ознаки.
2. Система культурних прав і свобод людини.
3. Гарантії культурних прав і свобод людини.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 10. Екологічні права і свободи людини

1. Екологічні права і свободи людини: поняття, ознаки.
2. Система екологічних прав і свобод людини.
3. Гарантії екологічних прав і свобод людини.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 11. Інформаційні права і свободи людини

1. Інформаційні права і свободи людини: поняття, ознаки.
2. Система інформаційних прав і свобод людини.
3. Гарантії інформаційних прав і свобод людини.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 12. Конституційні обов'язки людини і громадянина

1. Поняття та юридична природа конституційних обов'язків людини і громадянина.
2. Система конституційних обов'язків людини і громадянина.
3. Гарантії конституційних обов'язків людини і громадянина.

Література: базова [1-5], додаткова [9-20].

Тема 13. Конституційні гарантії правового статусу особи в Україні

1. Поняття, юридична природа конституційних гарантій правового статусу особи в Україні.

<p>2. Класифікація конституційних гарантій захисту та практичного здійснення прав і свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Судовий та позасудовий захист прав і свобод людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [11-15, 17-19].</p>
<p>Тема 14. Міжнародні універсальні та регіональні системи захисту прав людини</p> <p>1. Захист прав людини в рамках ООН та міжнародних організацій.</p> <p>2. Міжамериканська система захисту прав людини.</p> <p>3. Арабська система захисту прав людини.</p> <p>4. Африканська регіональна та субрегіональна система захисту прав людини.</p> <p>5. Захист прав людини в рамках Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).</p> <p><i>Література:</i> базова [1, 2, 4, 5], додаткова [1-5, 14, 19, 20].</p>
<p>Тема 15. Європейська система захисту прав людини</p> <p>1. Права людини за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: зміст, принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.</p> <p>2. Теорія та практика прав людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.</p> <p>3. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.</p> <p>4. Діяльність ОБСЄ у сфері захисту прав людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1, 3], додаткова [7, 9, 10, 14, 16-20].</p>
<p>Тема 16. Основні напрями розвитку прав і свобод людини на сучасному етапі</p> <p>1. Права людини та процеси євроатлантичної і європейської інтеграції України.</p> <p>2. Захист прав людини: особливості розвитку української моделі.</p> <p>3. Критерії легітимності обмеження прав людини в умовах пандемії чи воєнного стану.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [11-13, 15, 18, 19].</p>

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Крім навчальних занять, відповідно до навчального плану підготовки бакалавра передбачено також наступні форми освітнього процесу:

- самостійна робота;
- контрольні заходи.

Теоретичні та практичні знання поглиблюються шляхом самостійної роботи з використанням рекомендованої літератури та ресурсів глобальної мережі Internet.

6.1. Самостійна робота

Назва теми, перелік основних питань, література	Форма контролю
<p>Тема 1. Права людини: історико-правовий аспект</p> <p>1. Історія української філософсько-правової думки щодо прав людини.</p> <p>2. Теорія природного права та права людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1, 4, 5, 11-13].</p>	<i>опитування</i>
<p>Тема 2. Права людини: теоретико-правовий аспект</p> <p>1. Права людини та свободи людини, співвідношення понять.</p> <p>2. Права людини та соціальна держава.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [11-13, 15, 18, 19].</p>	<i>тестові завдання / практичні завдання</i>
<p>Тема 3. Права людини та міжнародне право</p> <p>1. Гуманізм у міжнародному праві.</p> <p>2. Стандарти з прав людини у міжнародному публічному праві.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-5, 9-14, 16-20].</p>	<i>тестові завдання</i>
<p>Тема 4. Права людини та права громадянина</p> <p>1. Права закордонних українців.</p> <p>2. Права внутрішньо переміщених осіб.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [6, 8, 11-16, 18-20].</p>	<i>практичні завдання / кейси</i>
<p>Тема 5. Громадянські права і свободи людини</p> <p>1. Громадянські (особисті) права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.</p> <p>2. Принципи громадянських прав і свобод людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<i>опитування</i>

<p>Тема 6. Політичні права і свободи громадян</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичні права і свободи громадян у рішеннях Європейського суду з прав людини. 2. Принципи політичних прав і свобод громадян. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 7. Економічні права і свободи людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини. 2. Принципи економічних прав і свобод людини. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>тестові завдання</i></p>
<p>Тема 8. Соціальні права і свободи людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини. 2. Принципи соціальних прав і свобод людини. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 9. Культурні права і свободи людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурні (духовні) права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини. 2. Принципи культурних прав і свобод людини. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 10. Екологічні права і свободи людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини. 2. Принципи екологічних прав і свобод людини. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>тестові завдання / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 11. Інформаційні права і свободи людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини. 2. Принципи інформаційних прав і свобод людини. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 12. Конституційні обов'язки людини і громадянина</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічні обов'язки людини і громадянина. 2. Правопорядок та конституційні обов'язки людини і громадянина. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [9-20].</p>	<p><i>тестові завдання / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 13. Конституційні гарантії правового статусу особи в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Президент України як гарант додержання прав і свобод людини в Україні. 2. Інститут омбудсмена в системі гарантій прав і свобод людини в Україні. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [11-15, 17-19].</p>	<p><i>тестові завдання / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 14. Міжнародні універсальні та регіональні системи захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захист прав людини в рамках неурядових міжнародних організацій. 2. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням. <p><i>Література:</i> базова [1, 2, 4, 5], додаткова [1-5, 14, 19, 20].</p>	<p><i>тестові завдання</i></p>
<p>Тема 15. Європейська система захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. для правової системи України. 2. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини для правової системи України. <p><i>Література:</i> базова [1, 3], додаткова [7, 9, 10, 14, 16-20].</p>	<p><i>тестові завдання / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 16. Основні напрями розвитку прав і свобод людини на сучасному етапі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права людини у програмних документах парламентських політичних партій в Україні. 	<p><i>практичні завдання / кейси</i></p>

2. Права людини у поглядах представників сучасної української філософсько-правової думки. <i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [11-13, 15, 18, 19].	
--	--

Строк виконання усіх видів самостійної роботи – дата проведення практичного заняття з відповідної теми.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Здобувачам освіти рекомендується відвідувати лекції та практичні заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента/студентки, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і практичних занять співпадають. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали. Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/37>. Відсутність на практичному занятті відпрацьовується.

Особливості організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначено «Положенням про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/188>.

Правила поведінки на заняттях. Норми етичної поведінки студентів і науково-педагогічних працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських, університетських та/або інших заходах (конференція, круглий стіл, конкурс, олімпіада тощо); публікація (стаття та/або тези доповіді) за тематикою навчальної дисципліни	+10 балів	<i>Порушення строку відпрацювання практичних занять, виконання задач (кейсів), тестування тощо (за кожну таку роботу).</i> Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	-0 балів
Виступ на занятті з ініціативною доповіддю на обрану творчу тему, погоджену з викладачем, за програмою дисципліни	+5 балів	<i>Порушення термінів виконання модульної контрольної роботи та її захист</i> Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	-0 балів

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Політика дедлайнів та перескладань. Відпрацювання практичного заняття, за рішенням викладача, може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи, до якої включено відповіді на теоретичні питання та/або практичні чи тестові завдання з теми 16. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Політика академічної доброчесності та її принципи визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, тест, виконання практичного завдання, розв'язання задач (кейсів), МКР.

№ з/п	Поточний, семестровий контроль	Ваговий бал	Кількість	Всього, 100 балів
1.	Практичне заняття	5	15	75
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	25	1	25
3.	Залік			

Поточний контроль має чотири рівні оцінювання, критерії:

“відмінно” – повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях – практичне заняття **5 балів**, МКР – **24-25 балів**;

“добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з несуттєвими недоліками, які допускає студент – практичне заняття **4 бали**, МКР – **19-23 бали**;

“задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації), студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає неточності – практичне заняття **3 бали**, МКР – **15-18 балів**;

“незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – практичне заняття **0-2 бали**, МКР – **0-14 балів**.

Результати поточного контролю здобувача регулярно вносяться викладачем до модуля «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу.

Критерій отримання атестації		Перша атестація	Друга атестація
Строк атестації		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 15 балів	≥ 30 балів
	Практичні заняття 1-7	+	–
	Практичні заняття 8-15	–	+

Результати календарного контролю здобувача вносяться викладачем до модуля «Календарний контроль» АС Електронний кампус.

Семестровий контроль: залік.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше 30 балів.

Порядок проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Історія української філософсько-правової думки щодо прав людини.

2. Теорія природного права та права людини.
3. Філософсько-правова думка античності щодо прав людини.
4. Філософсько-теологічне розуміння прав людини доби Середньовіччя.
5. Філософсько-правова думка Нового часу щодо прав людини.
6. Права людини у поглядах представників німецької класичної філософії.
7. Філософсько-правова думка другої половини ХХ ст. щодо прав людини.
8. Права людини за часів радянської України.
9. Поняття, ознаки та структура прав і свобод людини.
10. Права людини та свободи людини, співвідношення понять.
11. Місце прав людини в структурі міжнародно-правового статусу особи.
12. Класифікація прав людини.
13. Принципи прав людини.
14. Права людини та правова держава.
15. Права людини та соціальна держава.
16. Права людини та громадянське суспільство.
17. Хартія прав людини та інші джерела міжнародного права з питань прав людини.
18. Міжнародні стандарти з прав людини у Конституції України та національному законодавстві.
19. Гуманізм у міжнародному праві.
20. Стандарти з прав людини у міжнародному публічному праві.
21. Права і свободи громадян.
22. Права іноземців.
23. Права осіб без громадянства.
24. Права біженців.
25. Права внутрішньо переміщених осіб.
26. Права закордонних українців.
27. Громадянські (особисті) права і свободи людини: поняття, ознаки.
28. Система громадянських прав і свобод людини.
29. Гарантії громадянських прав і свобод людини.
30. Громадянські (особисті) права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
31. Політичні права і свободи громадян: поняття, ознаки.
32. Система політичних прав і свобод громадян.
33. Гарантії політичних прав і свобод громадян.
34. Політичні права і свободи громадян у рішеннях Європейського суду з прав людини.
35. Економічні права і свободи людини: поняття, ознаки.
36. Система економічних прав і свобод людини.
37. Гарантії економічних прав і свобод людини.
38. Економічні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
39. Соціальні права і свободи людини: поняття, ознаки.
40. Система соціальних прав і свобод людини.
41. Гарантії соціальних прав і свобод людини.
42. Соціальні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
43. Культурні (духовні) права і свободи людини: поняття, ознаки.
44. Система культурних прав і свобод людини.
45. Гарантії культурних прав і свобод людини.
46. Культурні (духовні) права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
47. Екологічні права і свободи людини: поняття, ознаки.
48. Система екологічних прав і свобод людини.
49. Гарантії екологічних прав і свобод людини.
50. Екологічні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
51. Інформаційні права і свободи людини: поняття, ознаки.
52. Система інформаційних прав і свобод людини.
53. Гарантії інформаційних прав і свобод людини.

54. Інформаційні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
55. Поняття та юридична природа конституційних обов'язків людини і громадянина.
56. Система конституційних обов'язків людини і громадянина.
57. Гарантії конституційних обов'язків людини і громадянина.
58. Поняття, юридична природа конституційних гарантій правового статусу особи в Україні.
59. Класифікація конституційних гарантій захисту та практичного здійснення прав і свобод людини і громадянина.
60. Судовий та позасудовий захист прав і свобод людини.
61. Президент України як гарант додержання прав і свобод людини в Україні.
62. Інститут омбудсмена в системі гарантій прав і свобод людини в Україні.
63. Захист прав людини в рамках ООН та міжнародних організацій.
64. Міжамериканська система захисту прав людини.
65. Арабська система захисту прав людини.
66. Африканська регіональна та субрегіональна система захисту прав людини.
67. Захист прав людини в рамках Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).
68. Захист прав людини в рамках неурядових міжнародних організацій.
69. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.
70. Права людини за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: зміст, принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.
71. Теорія та практика прав людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
72. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.
73. Діяльність ОБСЄ у сфері захисту прав людини.
74. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. для правової системи України.
75. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини для правової системи України.
76. Права людини у програмних документах парламентських політичних партій в Україні.
77. Права людини у поглядах представників сучасної української філософсько-правової думки.
78. Права людини та процеси євроатлантичної і європейської інтеграції України.
79. Захист прав людини: особливості розвитку української моделі.
80. Критерії легітимності обмеження прав людини в умовах пандемії та воєнного стану.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри інтелектуальної власності та приватного права, кандидатом юридичних наук, доцентом Шумаком Ігорем Олексійовичем.

Ухвалено кафедрою інтелектуальної власності та приватного права (протокол № 11 від 05.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)